

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО ВИВЧАННЮ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 101 ЕКОЛОГІЯ (ОР БАКАЛАВР)

(60 год.)

Загальний порядок вивчення та питання самоперевірки теоретичного матеріалу

При вивченні теми 1 «Процедура екологічної оцінки (ЕО) в світі» студент повинен знати матеріал з рекомендованої основної літератури [1, 2] та нормативно-правових документів [1-15,17].

Особливу увагу треба звернути на: загальні поняття екологічної оцінки; основні принципи ЕО; методика проведення екологічних оцінок в країнах світу і міжнародним зобов'язання України у сфері екологічної оцінки.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 1

1. Визначення поняття «екологічна оцінка».
2. Що є метою екологічної оцінки?
3. Основні принципи екологічної оцінки.
4. З чого починається екологічна оцінка?
5. Які питання розглядає екологічна оцінка?
6. Що є результатом екологічної оцінки?
7. Де і в якому році започаткували проведення екологічної оцінки планової діяльності?
8. Які вимоги встановлюються банківськими установами щодо екологічної оцінки?
9. Які вимоги до здійснення екологічної оцінки планової діяльності встановлено у державах Європейського Союзу?

При вивченні теми 2 «Стратегічна екологічна оцінка(СЕО)» студент повинен знати матеріал з рекомендованої основної літератури [1, 2] та нормативно-правового документу [14].

Особливу увагу треба приділити поняттю СЕО, ключовим принципам застосування СЕО, визначенню необхідності проведення СЕО під час розроблення планів і програм, визначенню сфері охоплення та підготовки екологічного звіту при проведенні СЕО планів і програм, участі громадськості у проведенні СЕО. Значну увагу також треба звернути на перспективи провадження СЕО в Україні.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 2

1. Ключові елементи процесу розроблення планів або програм.

2. Визначення поняттю «стратегічна екологічна оцінка».
3. Що є основними складовими СЕО?
4. Головна мета СЕО?
5. В чому основні відмінності СЕО від ОВНС?
6. Базові принципи застосування СЕО.
7. Які вигоди від проведення СЕО?
8. Від чого залежить ефективність СЕО?
9. Які завдання ставляться в процесі розроблення планів і програм?
10. Складові СЕО планів і програм.
11. Як визначається необхідність проведення СЕО для планів і програм?
12. Що має охоплювати екологічний звіт в процесі СЕО?
13. Зміст екологічного звіту в процесі СЕО.
14. Хто є громадськістю?
15. Загальні права громадськості.
16. Яким чином інформація стає доступною для громадськості?
17. У чому полягає участь громадськості у процесі СЕО?
18. З якими органами влади необхідно проводити консультації в процесі проведення СЕО?
19. В яких випадках необхідно проводити транскордонні консультації?
20. Чим визначається якість екологічного звіту та процесу СЕО?

При вивченні теми 3 «Міжнародні зобов'язання України в сфері оцінки впливу на довкілля» студент повинен знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [13,15, 16,17,18].

Особливу увагу слід приділити виконанню зобов'язань України щодо доступу до інформації, участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція), а також виконанню зобов'язань України щодо оцінки впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо).

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 3

1. Які основні вимоги Оргуської конвенції?
2. Чи ратифікувала Україна цю конвенцію, якщо да то яким документом?
3. Чи було за період з прийняття Оргуської конвенції зафіксовано факти недотримання Україною цієї міжнародної угоди (навести приклади)?
4. Чи є Україна стороною Конвенції Еспо, якщо да то коли і яким документом цю конвенцію ратифікувала Україна?
5. Чи були за період приєднання до Конвенції Еспо зафіксовані факти порушень Україною статей цієї конвенції (навести приклади)?

При вивченні теми 4 «Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля» студент повинен знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити основним поняттям Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», змісту оцінки впливу на довкілля, хто є суб'єктами оцінки впливу на довкілля.

Питання для самоконтролю при вивченні матеріалу за темою 4

1. Визначення поняття «вплив на довкілля».
2. Надати визначення «планова діяльність».
3. Що передбачає оцінка впливу на довкілля?
4. Як показники мають бути ураховані при проведенні оцінки впливу на довкілля?
5. Хто є суб'єктами оцінки впливу на довкілля?

При вивченні теми 5 «Сфера застосування оцінки впливу на довкілля» студенти повинні знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити вивченню категорій видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, визначенню необхідності здійснення оцінки впливу на довкілля, вивченню класів наслідків (відповідності) діяльності.

Питання для самоконтролю при вивченні матеріалу за темою 5

1. Для якої планової діяльності проведення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим?
2. Яка планова діяльність не підлягає оцінці впливу на довкілля?
3. Яка планова діяльність та об'єкти віднесені до першої категорії?
4. Яка планова діяльність та об'єкти віднесені до другої категорії?
5. Планована діяльність якої категорії підлягає обов'язковому розгляду щодо наявності підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля?
6. За яких умов забороняється провадження господарської діяльності, експлуатація об'єктів, інші втручання в природне середовище і ландшафти?

При вивченні теми 6 «Порядок здійснення оцінки впливу на довкілля» студенти повинні знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити визначенню необхідності проведення ОВД, як здійснюється інформування громадськості про процес проведення оцінки впливу на довкілля, як складається повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля і як воно оприлюднюється, хто здійснює підготовку звіту з оцінки впливу на довкілля та яку інформацію він має містити у собі, хто виносить висновок з ОВД, що повинен містити висновок з ОВД, який його статус та як його можна оскаржити.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 6

1. Як суб'єкт господарювання інформує уповноважений територіальний орган про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля?
2. Яка інформація повинна міститися у повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?
3. Як оприлюднюються повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?
4. Яким чином здійснюється громадське обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?
5. Як забезпечується доступ громадськості до звіту з оцінки впливу на довкілля?
6. Яку інформацію має включати звіт про ОВД?
7. В які органи суб'єкт господарювання подає звіт про ОВД?
8. Хто видає висновок з оцінки впливу на довкілля?
9. Що визначає висновок з оцінки впливу на довкілля?
10. На підставі яких показників визначається допустимість чи обґрунтовується недопустимість провадження планованої діяльності та визначаються екологічні умови її провадження?
11. Які екологічні умови провадження планованої діяльності є обов'язковими?
12. Яка інформація наводиться у описовій частині висновку з оцінки впливу на довкілля?
13. В яких випадках висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу?
14. В який термін можуть бути використані висновок з оцінки впливу на довкілля та інші результати оцінки впливу на довкілля?
15. Яким чином враховуються результати оцінки впливу на довкілля при рішенні про провадження планованої діяльності?
16. Як здійснюється оскарження рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля?
17. Як здійснюється після проектний моніторинг?

При вивченні теми 7 «Участь громадськості в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля» студенти повинні опанувати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2, 15, 16].

Особливу увагу необхідно приділити законодавчому і нормативно-правовому забезпеченню доступу громадськості до екологічної інформації та урахуванню громадських інтересів при розробленні і реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів та видів діяльності. Організація громадського обговорення у процесі ОВД.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 7

1. З якою метою проводиться громадське обговорення у процесі ОВД?

2. Які права є у громадськості під час обговорення у процесі здійснення ОВД?
3. Хто зобов'язаний забезпечити громадське обговорення у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.
4. В якій формі проводиться громадське обговорення планованої діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля?
5. В які терміни проводиться громадське обговорення планованої діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля?
6. Хто складає звіт про громадське обговорення і яку інформацію він має містити у собі?
7. Хто несе витрати, пов'язані з проведенням громадського обговорення?
8. В який термін оприлюднюється оголошення про початок громадського обговорення?
9. Яку інформацію має містити оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?

При вивченні теми 8 «*Оцінка транскордонного впливу на довкілля*» студенти повинні опанувати теоретичний матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

При вивченні матеріалів особливу увагу необхідно приділити процедурі здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля, визначити процедуру схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля

Питання для самоконтролю при вивченні матеріалу за темою 8

1. Яка планова діяльність підлягає оцінці транскордонного впливу на довкілля
2. Хто приймає рішення про необхідність здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля планової діяльності?
3. Що береться до уваги при розгляді та визначенні можливого значного негативного транскордонного впливу на довкілля?
4. Яку інформацію повинно містити у собі оповіщення про планову діяльність для держав довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу?
5. В якому випадку припиняється процедура оцінки транскордонного впливу на довкілля планової діяльності?
6. Хто визначає умови щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля?
7. Хто схвалює рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля?
8. Що передбачає участь України в оцінці транскордонного впливу на довкілля за процедурою зачепленої держави?

При вивченні тема 9 «*Відповідальність за порушення законодавства*»

про ОВД» студенти маю вивчити матеріал, що наведений у рекомендованих нормативно-правових документах [2].

Особливу увагу необхідно приділити визначенню за які дії чи бездіяльність і які види відповідальності накладаються. А також необхідно знати що може статися з діяльністю, якщо вона провадиться з порушенням законодавства про оцінку впливу на довкілля,

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 9

1. У разі яких порушені законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля діяльність підприємств тимчасово забороняється (зупиняється)?
2. Що може бути підставою для припинення діяльності підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання?
3. Хто приймає рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища " від 25.06.1991р. №1264-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII. <http://rada.gov.ua/>
3. Закон України „Про регулювання містобудівної діяльності” від 17.02.2011р. №3038-УІ. <http://rada.gov.ua/>
4. Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992р. № 2780-ХІІ <http://rada.gov.ua/>
5. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991р. №1560-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
6. Закон України "Про забезпечення санітарної епідемічного благополуччя населення" від 24.02.1994р. № 4004-ХІІ . <http://rada.gov.ua/>
7. Закон України "Про місцеві Ради і місцеве самоврядування" від 14.07.2015р. №595-УІІІ . <http://rada.gov.ua/>
8. Закон України "Про охорону атмосферного повітря" 16.10.1992р. №2707- ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
9. Земельний кодекс України. 25.10.2001р. №2768-ІІІ. <http://rada.gov.ua/>
10. Водний кодекс України від 6.06.1995р. №213/95-ВР. <http://rada.gov.ua/>
11. Лісовий кодекс від 21.01.1994р. №3852-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
12. Кодекс України про надра 27.11.1994р. №1025-ІУ/ <http://rada.gov.ua/>
13. Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих планів та програм.

14. Протокол Про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті/ Організація Об'єднаних Націй, Європейська Економічна Комісія: ЕСЕ/МР.ЕІА/2003/3. – Нью-Йорк і Женева, 2003. -48с. (офіційний переклад).
15. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція). Ратифікована Законом України №832- XIV від 06.07.1999р. <http://rada.gov.ua>
16. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Ратифікована Законом України №534- XIV від 19.03.1999р.
17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію). Ратифікована Законом України №1678-VII від 16.09.2014р.
18. Протокол про приєднання України до Договору про застосування Енергетичного Співтовариства. Ратифікований Законом України №2787-VI від 15.12.2010р.
19. Директива 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище (кодифікація).
20. Постанова КМУ від 28.08.2013р. №808 « Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». <http://rada.gov.ua/>
21. Державні санітарні правила планування і будівництва населених пунктів, затвержені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96. № 173. <http://rada.gov.ua/>
22. ДБН 360-92. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. <http://rada.gov.ua/>
23. БНіП 3.01.04 -95. Приймання в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. <http://rada.gov.ua/>
24. ДБН А.2.2-1-2003. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Держбуд України. Київ. 2004. <http://rada.gov.ua/>
25. ДБН А.2.2-3-2004 Склад, порядок розробки, узгодження і затвердження проєктної документації для будівництва. Держбуд України. Київ. 2005. <http://rada.gov.ua/>
26. Рекомендації щодо удосконалення порядку проведення комплексної державної експертизи проєктів будівництва та взаємодії виконавців її складових частин. Державний комітет України з будівництва та архітектури. 2003 р. <http://rada.gov.ua/>

Основна література:

1. Стратегічна екологічна оцінка: посібник/ [уклад.: Г.Б. Марушевський]. К.: К.І.С., 2014. – 65 с.

2. Стратегічна екологічна оцінка: метод.реком. для слухач./ [уклад.: Г.Б. Марушевський, О.В.Берданова]. К.: К.І.С., 2014. – 44 с.

Додаткова література

1. Аверченко А.А., Горкина И.Д., Коньгин Е.А., Максименко Ю.Л. Опыт РПОИ в использовании оценки воздействия на окружающую среду при подготовке инвестиционных проектов//Управление окружающей средой: Информ. Бюлл. - №6 Изд. 2-е дополн., 1998.- С.39068.